

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 31. PAŹDZIERNIKA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Londynu d. 14. Października.

Na dniu 11 t. m. oznaymiły nakoniec wystrzały z armat w Parku i Towru, odgłos dzwonow, i wywieszone chorągwie na nayznaczniejszych wieżach kościołow zdobycie *Malty*. Gazeta dworska ogłasza kapitulacyą w tey samey osnowie w iakiey podana była przez dzienniki *Francuzkie*, z tą tylko różnicą, iż podług niey, garnizon *Francuzki* obowiązwał się także nie służyć przeciw sprzymierzencom *Anglii*.

Niektóre ściągające się do zdobycia tey wyspy lify, są następujące:

Liść G. M. Pigot do G. Abercromby.—z *Malty* dnia 5 Września 1800.

„Mam ukontentowanie po skończoney dwuletniej blokadzie, oznaymić W Panu o poddaniu się fortecy *Waletty*. Punkta kapitulacyi są dziś podpisane. Miałem dobre powody spodziewania się bliskiego upadku tey ogromney twierdzy, gdy dwie fregaty *Francuzkie Sprawiedliwość i Dyanna* na kilka czasow wprzód w w nocy z portu *Waletty* wyszły na morze. Ostatnia za użytą bacnością eskadry blokującej została zajęta, należy mieć nadzieję, iż i pierwsza podobnegoż dozna losu. Ponieważ sądziłem, iż nayspieszniejsze doniesienie o tak znacznym zdobyciu jest wielkiej wagi, przeto wstrzymałem posłanie rejestru znakomitych w tey twierdzy zapasow wojennych, iako ieszcze nie dokonane. Przez krotki czas bytności tu moiey, uważałem W Pan tę wielką dzielność iaką okazał Generał brygady *Graham* z małą siłą swoją, przed przybyciem moim z posiłkami. Sądzę, iż wiele przyłożył się on do przyspieszenia upadku tey twierdzy, nie pozwalając żadney, iuż więcey emigracyi znajdujących się w fortecy mieszkanców. Był on posłany do Generała *Vaubois* dla umowienia artykułow kapitulacyi, i jestem mu wiele obowiązany za dopomożenie w tym interessie. Sądzę się szczęśliwym przez to, iż otrzymałem wszelką pomoc od Generała brygady *Moncrieff*, równie iak od wszystkich innych Generałow woysk *Angielskich* i

sprzymierzonych, których postępowanie było w każdym względzie przykłaadne.

Wypis z listu kapitana Jerzego Martin, na okręcie Northumberland, do Milorda Keith dnia 5. Września 1800.

„Milordzie. Mam honor donieść Ci, iż garnizon *francuzki* w *Walecie* na dniu wczorayszym poddał się sprzymierzonym woyskom w *Malcie* będącym. Przyłączam artykuły kapitulacyi i wyszczególnienie znalezionych w porcie okrętow i statkow przewozowych: — *Ateńczyk* okręt *Maltański* od 64. armat, ieszcze w dobrym stanie, *Dego* okręt *Maltański* od 64. armat niezdatny do żeglugi, *Kartagenka* fregata *Maltańska* równie niezdatna, dwa okręty kupieckie potrzebujące naprawy, iedna brygantyna zdatna do żeglugi, iedna szebeka, dwa małe statki i 5. do 6. batow kanonierskich, niezdatne.“

Wypis z listu tegoż samego Kapitana, do Lorda Keith, dnia 29. Sierpnia.

„Mam honor donieść W Panu, iż fregaty *Francuzkie Sprawiedliwość i Dyanna* w nocy dnia 24. Sierpnia z portu *Waletty* wypłynęły, i natychmiast od okrętow *Krolewskich* były ściganemi. Po kilku godzinnym ubieganiu się, ostatnia poddała się okrętom *Succes, Gene-reux i Northumberland*. Fregata *Sprawiedliwość* uszła za pomocą ciemney nocy, i nie o niey do tych czas nie wiemy. *Dyanna* miała na sobie 42. armat i tylko 114. ludzi, resztę na obronę twierdzy zostawiwszy. — Eskadra nasza która *Malte* blokowała, składała się z 3ch okrętow liniowych, 7. fregat, i 6. małych statkow wojennych.“

Rapportu urzędowe względem zajęcia dwoch korwetow w *Barcellona* znajdujących się, (które to zajęcie przez Rząd *Hiszpański* iako zgwałcenie neutralności jest ogłoszone) podane są do wiadomości publiczney przez Gazetę Dworską w sposobie następującym:

Liść kapitana Louis na okręcie Minotaur, do Lorda Keith dnia 6. Września.

„Wiedząc ile W Pan życzyłeś sobie, i ile zależało dla dobra naszego, aby przedliwzięcie

uczynione było na odcięcie lub zniszczenie ach w porcie *Barcellona* znajdujących się, a w rozkazie Wpana do kapitana *Olivier* wytkniętych korwetow, w celu wstrzymania wyiszcia tych obu okrętow na umyśloną tajną wyprawę, przeto postanowieniem uskutecznić to przedsięwzięcie w następującym sposobie: Dnia 3. Września w wieczor powstał lekki wiatr zachodni, a podług wszelkiego podobieństwa noc powinna była być bardzo ciemną. Dałem więc rozkaz do przygotowania batow. Wielu officerow ofiarowało się za ochotników do tej wyprawy. O 8. godzinie w wieczor baty popłynęły. O 9. rozpoczął się z obu stron ogień. O 10. miałem ukontentowanie oglądania prowadzonych obu tych z portu okrętow, pomimo gwałtownego ognia sypanego z obu okrętow, z 4ch mocnych bateriow, z 10. batow kanonierskich, i 2. małych statkow, na których dwie 42 - funtowe działa znajdowały się, a procz tego z fortecy *Jovi* rzucano bomby. Okręty *Minotaur* i *Niger* były zawczasu z korzyścią postawione do zasłonięcia całego przedsięwzięcia, atym sposobem przedsięwzięcie to z wielką dzielnością uskutecznione zostało. Strata nasza w zabitych i rannych osobliwie na dwóch batch, przez wzgląd niebezpiecznego położenia tych okrętow, jest wcale mała, nie wynosi bowiem iak tylko 8. ludzi. Okręty nasze o godzinie 11. już wyszły z pod ognia bateriow i batow kanonierskich, których obroty wstrzymane zostały przez nasze okręty wojenne. Zajęte korwety *la Conception* dawniej *Esmiralda* zwana i *la Paz*, mają na sobie każda po 22. metalowych armat, naładowane są żywnością i potrzebami wojennymi, i były przeznaczone iak się domyślać należy do *Batawii* na rachunek *Hollender*ski. Na obu tych statkach 3. ludzi zabitych, a 21. rannych było. Miały one zabrać z *Majorki* 300 ludzi od regimentu *Batawskiego* z *Szwajcarow* złożonego. Znalazłem wielu officerow *Hollender*skich na korwecie *Esmiralda*. Officerowie z korwety *Paz* i wielu ludzi z iey ekwipażu opuściło ją na batch w ciągu akcyi. *Paz* jest piękny okręt, wcale nowy, jeszcze nigdy nie był na morzu, i w każdym względzie zdalny do służby J.K. Mci. *Esmiralda* jest równie pięknym okrętem. (podpisano) *Louis*.

Z listu poprzedzającego widzieć można, iż najmniejszey nie ma wzmianki, aby do tego przedsięwzięcia użyty był iakowy okręt *Szwedzki*, na co się *Hiszpania* tak bardzo uskarża.

Sir - Borlase - Warren zawiął do *Plimuth* z 4 okrętami liniowymi.

Zawczoray lord *St Vincent* z flotą kanało-

wą od 26 okrętow liniowych z *Torbay* odpłynął znowu do okolic *Brestu*.

Dnia 11. Xięże *Portland* wysłał rozmaite rozkazy do komendantow wielu korpusow ochotników, zalecając im, aby na dzień 13. trzymali w gotowości korpusy swoje, w celu zapobieżenia rozruchom ludu, których się lękano. Wczoray zrana znaleziono znowu porprzybiane karty po rozmaitych ulicach miasta pobudzające do buntu, i dla tego wszystkie wczoray korpusy ochotników, równie iak gwardya królewska aż do nocy stały w gotowości, lecz dzień cały przeszedł w zupełney spokojności.

Na dzisiejszey radzie gabinetowey uchwalona jest proklamacya królewska, przez którą Parlament jest na dzień 11. Listopada zwołanym. Ma być na nim złożona cała ostatnia korespondencya między *Anglią* i *Rzeczpospolitą Francuską*, która już teraz zupełnie zerwana została, równie iak potrzebne środki do wstrzymania drożyzny. Wielu iednak sądzi, iż Parlament tylko przez dni 14. trwać będzie.

List z *Dowru* pod dniem 12. wyraża co następuje: „Miało nasze jest teraz napełnione różnemi cudzoziemcami, i wszystkie oberże są zajęte. Słychać także, iż oboz pod *Amiens* otrzymał znaczne wzmocnienia, a z rozkazow poślanych do brzegow między prowincyą *Kent* i *Sussex*, zda się, że rząd nasz ma podeyrzenie, iż wielkie pod *Amiens* zebrane siły przeznaczone są na nayscie kraju naszego. Fregaty do dawania znakow używane, postawione są w dostateczney od siebie odległości, a procz tego wyszedł rozkaz, aby lampy rozmaitych kolorow na wzgorkach, służyły na znaki w czasie nocy, w przypadku gdyby się pokazał iakowy okręt obcy, lub powstała iakowa trwoga. Wczoray przybył kuryer z *St Marcou*, który zaraz na wieś do lorda *Spencer* był odesłanym.

Listy z *Indyow* donoszą, iż umyślona na *Manille* wyprawa, na czas dalszy odłożoną została.

Oliemset ludzi z rozmaitych regimentow zebranych, popłynęło z *Portsmouth* dla wzmocnienia garnizonow w *Gibraltarze* i *Minorce*.

Jeszcze na dniu 10. szeryffowie *Londyńscy* podali Królowi rezolucyą mieszczan na ratuszu uchwaloną. Niewiadomo iaką pozyskali odpowiedź, lecz jutro zebrać się znowu mają *Aldermanni*, dla ułożenia petycyi nieco odmiennej od tej która była uchwaloną, a takowa będzie dopiero od Króla iak zapewniana na tronie przyjęta. Tym czasem z tego powodu parlament będzie na d. 11. Listopada zwołany, i

na nim podane zostaną mianowicie środki w celu zmniejszenia drożyzny.

Dla wysokiej ceny zboża, palenie wodek jest zakazane, a pomimo tego rząd zalecił młynarzom, aby cenę mąki nie podnosili.

Z powodu bojaźni nowych zaburzeń, papiery nasze znowu nieco w cenie upadły. Rząd musiał bezwzględnie być uwiadomiony, iż dnia wczorajszego chciano w Londynie czynić zaburzenia, gdyż nie tylko żołnierze, ale nawet milicya policyjna stała w gotowości. Niektórym także ochotnikom interesami wymawiającym się zapowiedziano, iż w przypadku nie stawienia się, sami sobie niemile ztąd wynikające skutki przypiszą.

Okręt *Wschodnio-Indyjski Queen* zgorzał na dniu 9 Lipca w *St Salvador*, 80 ludzi życia w tej okazji utraciło.

Pan *Lisakewicz* wyjechał ztąd do *Kopenhagi* dla sprawowania tamże urzędu pośła *Rosyjskiego*.

W *Gibraltarze* komunikacya z zarazonymi okolicami *Hiszpańskimi* i kaprami *Barbaryjskimi* iak naysurowiej jest przecięta. — Listy z *Sewilly* pod dniem 24 donoszą, iż tam i w okolicach podobna ziawiła się choroba, która 40 do 50 ludzi codziennie zgładza. W *Kadix* jednak moc zarazy znacznie się zmniejszyła.

Listy z *Lizbony* pod dniem 3 Października wyrażają co następuje: „W czasie kiedy oczekujemy zupełnego rosterkow naszych z *Francją* pogodzenia, uzbraiania u nas spieszenie są czynione, a okolice *Miranda*, *Braganza*, i inne miejsca nadgraniczne w mocnym stanie obrony są postawione. Oczekujemy także na przybycie znacznego korpusu *Angielskiego*. W *Hiszpanii* z zarazy morowej zginęło do 11 tysięcy ludzi. Cesarz *Marokański* przyjechał do *Gibraltaru* po doktora dla słabego syna swojego. W *Portugallii* wszelkie środki przeciw szerzeniu się zarazy są przedsięwzięte.

Przypadkiem na okręcie jednym przy brzegach *Sumatry* znaleziono papiery bardzo ważne dla kompanij *wschodnio-indyjskiej*. Niebezpieczny spisek został przez nie odkryty.

Hadfield z *Newgate* do *Bedlam* został przeniesiony. Był on dosyć spokojnym i rzekł: „Rozumiem iż w tym domu wiele ludzi znaleźć się może, którzy są lepszemi odemnie, lecz jestem pewien także, iż nie bardzo wiele znajdzie się osób w *Bedlam*, któreby tyle na to zasłużyły ile ja.“ Wygląda bardziej błędym i niedziwnym iak dawniej. Xiążę *Portland* rozkazał, aby nikt nie był wpuszczany do niego, kto tylko przez samą ciekawość pragnie go widzieć.

Nowy Cesarz *Chiński Kaching* pozwolił Misyjonarzom otworzyć Kościoły swoje w *Pekinie*. Skonfiskowany majątek po pierwszym Ministrze rozdał pomiędzy najsobotniejszych manderynów.

Względem śmierci *Tippo-Saiba* odebraliśmy jeszcze następujące szczegóły: „Od dwóch kul które go w ramie trafiły, spadł z konia. Niektórzy flużący jego zaraz go z konia ścigneli, i zanieśli do domu jego, gdzie sił pozbawiony leżał przez kilka minut, dopoki wielu *Europejczyków* nie nadeszło. Pomiędzy osobami około Sułtana tego znajdującymi się, było także kilka kobiet jego, zwłoki ich leżały wśród zwłoków gwardyi jego, a piękność ich która się jeszcze nawet wśród ran i śmierci przebijająca, rozrzewniała wszystkich *Europejczyków*. Na zwłokach jego żadnych nie znaleziono klejnotów, chociaż najdroższe zawsze na sobie nosił.“

W Piątek iako dniu rocznicy wyboru Pana *Foxa* na członka Parlamentu, przyjaciele jego obchodzili tę uroczystość w tawernie *Schackspare*. Pan *Fox* miał w tej okoliczności długą mowę. „Już to temu lat 20 (rzekł), iak jestem zawsze waszym reprezentantem. Ten przeciąg czasu był pełen rozmaitych wypadków. Zawsze iednak wystawiałem przed oczyma memi rewolucyą 1688 roku, a tym sposobem ci którzy mię wybrali, nie mogli naganić mi tego, iż sądziłem za rzecz przyzwoitą usunąć się od Parlamentu. Gdy zacząłem być reprezentantem waszym, uwikłani byliśmy w wojnę bardzo do terażniejszej podobną. Wojna *Amerykańska* żadnego rozumnego nie miała celu, nie mogła ona obronić ani praw państwa naszego, ani naszey naturalney wolności, bo nie miała za cel ani Króla naszego, ani nasz honor; lecz partya iedna chciała nasycić wrodzoną sobie nienawiść przeciw wolności, tak iak teraz podobną rzecz u drugiey partyi widzimy. Przymuszeni zostaliśmy do tej nienaturalney walki, która nas niezmierne summy i podatki kosztowała, i dotąd jeszcze kosztuje.

Straciliśmy nakoniec *Amerykę*. Wojna z *francją* z takichże samych zasad powstała i tenże sam ma zamiar, to jest nienawiść wolności, i zniszczenie wolności polityczney na całym świecie. Tej wojnie także wyraźnie opierałem się. Jeżeli wojna *Amerykańska* prawa poddanych upośledziła i była kosztowną, tedy terażniejsza daleko bardziej wszystko to pomnożyła. Pierwszą *Ameryką* stała się silniejszą, przez tę *Francję* potężną zostanie. *Ameryka* długo jeszcze nie mogłaby nam szkodzić, lecz *Francja* bardziej nam teraz

jak kiedykolwiek straszną stać się może. Lud głośno żądał pokoju, i jest osobliwszą rzeczą, iż rząd tak długo się wzbrania od dopełnienia życzeń jego. Negocjował z *Francją* dla tego aby was przekonał, iż pragnie pokoju, a tym czasem chce ufilnie popierać wojnę. Korrespondencya ma być drukowana, lecz dla czego? każdy to łatwo zgadnie. Ta negocjacya zrodzi znowu nowe piękne systema skarbowe, którego szczęśliwości aż nadto doznajemy. Cały świat był przekonany, iż *Francya* zeszłego Stycznia szczerze żądała pokoju, ofiarując go nam. Moglibyśmy go byli pozyskać pod daleko lepszymi niż dziś warunkami. Ktoż to wie, czy nam się nada podobna znowu pora. Trzebaż więc aby wojna bez końca prowadzoną była? Lud cierpi niezmierny niedostatek, wszystkie żywności są nadzwyczajnie drogiemi. Jedyną przyczyną tego jest wojna. Tym czasem rozruchy nie są środkami do zmniejszenia drożyzny. — Największa szkoda którą nam wojna zadała, jest zniszczenie naszey konstytucyjney wolności. Przypatrzmy się wolności druku, czym ona była, a czym jest teraz? Gdzież się podziała nasza wolność polityczna? Czyliż dawniej łączyło w więzieniu tyle osób bez wysłuchania, dla tego tylko, iż się Ministrom niepodobają. Ministrowie użyją ogłoszenia korrespondencyi na to, aby zyskali nowe summy na prowadzenie wojny, i aby zwiększyli ogrom długów który już teraz do 500. millionow funtow sterlingow wynosi. Zgadzam się na to, iż nasze źródła są większe niż rozumiano, lecz łatwość z którą piepiędzy dostajemy, nie jest żadnym szczęściem, gdyż pobudza nas do tym większego ich trwonienia. Pomnożenie papierow zmniejszyło ich wartość, a cenę żywności podwyższyło. — Rzućmy teraz okiem na *Irlandyę*. Jęcząc pod uciskiem *Anglii* oburzyła się przeciw niej; lecz ogniem, mieczem i torturami jak najokropniey ukaraną zostawszy, przymuszoną jest do Unii, za pomocą parlamentu, chociaż większość narodu zaprzecza aby przezeń była reprezentowana. Przymuszono *Irlandyę* do braterstwa z *W. Brytanią*, a tak ministrowie naśladowali to, co *Francuzom* tak bardzo naganiali. Jestem za stary, abym miał zdanie moje odmieniać. Jeżeli elektorowie *Westminsterscy* pragną wybrać kogo innego na reprezentanta, co zechce zasiadać w parlamencie, ja mu z chęcią miejsca mego ustąpię. Co się mnie tyczy, postanowiłem lepszych czekać czasow, a przez ten czas zachować milczenie. “

Czytamy w kuryerze *Londyńskim* prywatny list z *Konstantynopola* pod d. 25. Sierpnia, w którym znajduje się opisanie następującego zdarzenia. „Słabość Rządu jest przez codzienne dowody stwierdzona. Niemogę zamileć o świeżych środkach Policji, które ci się dawać będą bardzo nadzwyczajnemi. Jeden Janczar kawiarz *Turecki*, któremu przez niedbalstwo przebaczone już dwa zabójstwa, i który popełnił jeszcze trzecie, potrafił przez swoją odwagę i zagrożenie buntem, zastraszyć wszystkie stráže, które na wzięcie jego wysłano; dawał im odpor przez kilka dni i wytrzymał z korzyścią oblężenie, w którym zabił czterech ludzi, sam tylko lekko będąc ranny. Rząd przestraszony takim oporem i mogącymi z niego wyniknąć skutkami, nie umiał wymyślić lepszego sposobu, jak zasadzić potajemnie minę pod sklep zabójcy na wysadzenie onego, co się też skutecznio dnia 21 o godzinie 11 wieczorem; lecz zabójca poobwiałwszy się znaczanemi chustami, uchronił się przed ogniem, i byłby może uszedł, gdyby nie był od ręczney strzelby zabitym. Ta scena odprawia się na przedmieściu *Galata* nad portem, naprzeciwko lasku, w którym *W. Sułtan* zostawał poty, poki się nieuspokoził względem skutkow tego strasznego fzturmu.

z *Paryża* dnia 14. Października.

Od niejakiego czasu Policja tutejsza wiadomiona została, iż banda łotrow miała zamiar podłożyć ogień w domu opery, aby wśród zamieszania ztąd powstałego tym łatwiej w naciskę kraść mogła. Na dniu 10 Policja aresztowała na operze wszystkich łotrow, w momencie kiedy swoy zamiar wykonać chcieli. Przy wielu z nich znaleziono lunt i inne rzeczy podpalające. Wszakże po załym tym zdarzeniu o niczym nie gadano jak o zamachu na życie pierwszego Konsula, a w takim razie naturalnie najłatwiej było zwać całą tę sprawę na *Jakobinow*. Tak rozgłoszony spisek upstrzono rozmaitemi dodatkami, wymieniano nawet osoby w pugały i pistolety uzbroione. Tym czasem Policja tak zręcznie przez przebranych żołnierzy potrafiła schwytać wszystkich w domu opery łotrow, iż publiczność bynajmniej tego nie zważała, a spektakl na moment nie był przerwany.

Na dniu 11. ogłoszono tu następujący wyrok:

„Bonaparte pierwszy Konsul Rzpłtey wybuchawszy rapportu Ministra interesów zagranicznych, stanowi co następuje: Radzca Stanu Obywatel Jozef Bonaparte mianowany jest pełnomocnym Ministrem do negocjowania pokoju między Rzpłtą Francuzką i Cesarzem Jmcią iako Krolem Węgierskim i Czeskim.“

Innym wyrokiem Obywatel Laforest Kommissarz centralny rządu przy administracyi Poczty, mianowany jest Sekretarzem legacyi, w celu przywrocenia pokoju z Cesarzem. Był on dawniej w departamencie interesów zagranicznych, i zawiadywał przychodami i wydatkami tego departamentu.

Jeszcze pod dniem 5. Konsulowie uchwalili co następuje: „Armia odwodowa ma mieć nazwisko Armij Gryzonow, i zajmować będzie kray Gryzonow, Helwecyą i departament Lemanski.“

Wszystkie woyska w obozie pod Amiens znajdujące się, odebrały rozkaz pomaszowania do Dijon. Bataliony ktore załoga w Dijon stały, udadzą się do armij odwodowej. Kommandant w Dijon mianowany jest kommandantem w Genui.

Senator Clement - de - Ris za użyciem roztropnych środków przez Policją, został wyszukany, i jest do swojej żony przywiezionym.

Generał Lecourbe przyjechał do Paryża.

Jeszcze jest rzeczą niepewną, czyli przyjdzie do istotnego kongresu w Lunewillu pomiędzy rozmaitemi mocarstwami, czyli też same tylko negocyacje z Austryą prowadzone będą. Jozef Bonaparte mianowany do tych negocyacyow, jest najstarszym z familij, był dawniej posłem w Florencyi i Rzymie i ma wielkie do pokoju skłonności.

Bywszy minister wojenny Carnot nie był w dobrym porozumieniu z jednym z naszych ministrów.

Gdy posłowie Amerykańscy PP Elsworth i Davie przybyli do Havre, dla udania się ztamtąd do Ameryki, dodana im była straż honorowa od 50 ludzi, ktorey jednak przyjąć nie chcieli.

Słychać, iż minister wewnętrzny Lucyan Bonaparte zaślubi sobie corkę G. Lafayette, a z tej okazji odnawia się pogłoska, iż Lafa-

gette w charakterze posła Rzpłtey odjedzie do Ameryki.

Sławny malarz Appiani w Medyolanie, wygotował bardzo rozrzewniający obraz historyczny Desaix, którego był przyjacielem, — Odmalował on tego bohatera stojącego, z ręką jedną za szarfę włożoną, a w drugiej trzymającego list, który mu rozkazuje udać się pod Marengo. Dwóch młodych Egipcyanow, którzy nigdy Desaix nie odstępowali, umieścił artysta z nadzwyczajnym podobieństwem. Cisną się oni dla widzenia swojego pana, i wyczytania w twarzy jego poruszeń duszy. W ich weyrzeniu widać iakieś głębokie pomieszanie, właśnie iak gdyby przeczuwali, iż go ostatecznie raz oglądają. W głębi obrazu wydana jest stosowna do tej okoliczności allegorya. Bóg zwycięstwa spuszczaąc się z obłokow, chce wieńczyć laurem bohatera, lecz śmierć z nieubłaganą kosą swoją, spieszy się z uprzedzeniem zwycięstwa. Pierwszy Konsul zamówił dla siebie ten obraz. Savary adjutant Generała Desaix, poszedłszy obejrzyć to malowanie, wziął z sobą obu młodych Egipcyanow. Jeden z nich rzuciwszy okiem na pana swego zapłakał, drugi rzekł: iż się teraz znajduje u sprawiedliwego Sultana.

Obywatel Duroc Adjutant pierwszego Konsula przejeżdżał dnia 27. Wrzesnia przez Turyn, dokąd przybył z Paryża w puszczwarta dnia, dążąc do głównej kwatery Armij Włoskiej, z zleceniem do Generała Brune. Niektóre dzienniki utrzymują, iż ten Generał nie chciał zezwolić na zawieszenie broni zawarte przez Generała Moreau, iak tylko pod warunkiem, ażeby mu także oddano 3 fortece we Włoszech; iż o tym uwiadomił G. Bellegarde dając mu 12 godzin do namysłu.

Armia Zachodu — Wypis z rozkazu Generała Armij w głównej kwaterze w Rennes 9 Vendemiaire (1 Października.)

Armia musiała się z oburzeniem dowiedzieć o buncie tych, którzy należeli do 52 Pułbrigady. Generał kommanderujący uwiadomił armię o dwóch wyrokach, które wydał na powrocie do posłuszeństwa buntowników. Według pierwszego, Generał kommanderujący zważywszy, iż powaga Narodu została niekiedy znieważoną, i że Rząd dnia 28 thermidor (13) został wzgardzony, przez niektórych złoczyńcow odzianych mundurem 52 Pułbrigady; przez podły występki przeciwko karności wojskowej, oraz przez powstawanie przeciwko bezpieczeństwu ludu Francuzkiego i przeciwko honorowi armij; zważywszy nako-

niec, iż szef Brygady został kilkakrotnie pchnięty bagnietem buntowników należących do tejże Pułbrygady; iż honor tego korpusu, który był dotąd przykładem Armij, wymaga oddalenia tej hordy buntowników, których samo imię jest hańbą: rozkazuje szefom batalionów wskazać z każdej kompanij po jednym lub dwóch ludzi, którzy najwięcej przyłożyli się do buntu, ażeby byli oddani Radzie wojennej i tam niezwłocznie sądzeni, jeżeli krótkość czasu pozwoli.— Drugi wyrok opiewa, iż jeżeli to wezwanie żadanego nie otrzyma skutku, i jeżeli szefowie batalionów nie wymienili ludzi, Generał Liebert mając sobie polecenie ukutechnienie pomienionych wyroków, ponowi to wezwanie, i natychmiast ogłosi najdawniejszego officera i trzech najdawniejszych unterofficerów, dowódcami insurekcji, ażeby zostali zaprowadzonymi do zamku Saumur i tam swego oczekiwali wyroku.— Na mocy rozkazów Generała kommanderującego zalecił zwołać 52 Pułbrygadę 4 Vendemiaire (26) zrana. Dopełniwszy dokładnością tego co mu było przepisany, kazał przed siebie stawiać występnych. 29 ludzi wybranych w kompaniach zostało przyprowadzonych. Znajdują się teraz u sądu wojennego który używając łagodności względem tych co byli tylko uwiedzionymi, uskuteczni przepis prawa przeciwko samym dowódcom.

Generał kommanderujący uwiadomia armię iż 52 pułbrygada przez pośpiech w oddaleniu od swoich fizyków buntowników, zasługuje być policzoną pomiędzy korpusy szczerze do Rzeczypospolitej przywiązane, a gniew jaki przeciwko nim okazali wszyscy żołnierze, jest tego niemyślnym dowodem. Przypomina swoim braciom wojennym, iż żołnierz nie może rzetelnego kosztować szczęścia bez przywiązania do porządku, sprawiedliwości i uszanowania dla praw. „

Na uczcie danej przez drugiego Konsula jako wrocznicę powrotu do Francji Generała Bonaparte, oprócz innych znakomych okazanych talentów, śpiewano wiersze Ob. Esmerard, i piękne strofy Ob. Boufflers z muzyką Ob. Garat, jedna z nich wyraża: „Pod tą spokojną postacią, patrz na tego wspaniałego i łagodnego wojownika, który powraca z kraju palmow. dla zaszczerpienia pomiędzy wami oliwnego szczepu. Wpółśród burzy spokojny, a umiarkowany w szczęściu, jeżeli zwycięstwo jest w jego głowie, pokoy się w jego sercu znajduje.

W czasie pogrzebowego obchodu dnia 1. Vendemiaire na placu Zwycięstw, Obywatel De-

cotte dyrektor mennicy Medalow, podał pierwszemu Konsulowi puszkę z drzewa Acajou, w której znajdowała się: 1) Blacha spiżowa z portretem Klebera wyrytym przez Obywatela Choffard podług rysunku Ob. Guerin, z napisem: *Kleber, poległy w Afryce 25 prairial r. 8. po bitwie pod Heliopolis, która odzyskała Egipt Francuzom.*—2) Blacha na której tylko był napis: *Desaix poległy w Europie 25. prairial r. 8. po bitwie pod Marengo, która odzyskała Włochy Francuzom.*—3) Wielka blacha spiżowa, na której znajdował się wyrok Konsulów pod 9. fructidora r. 8. nakazujący wystawienie monumentu Generałom Desaix i Kleber. Dalej napis: *W uskutecznieniu tego wyroku pierwszy kamień położony był przez pierwszego Konsula Bonaparte 1. Vendemiaire roku 990, 2go konsulatu.*—4) Medal spiżowy; z ziedney onego strony był portret pierwszego Konsula z napisem *Bonaparte pierwszy Konsul Rzpltey*— W okół: *Bitwa pod Marengo 25 i 26. Prairial r. 8.* Na drugiej stronie: *Pierwszy Konsul kommandant Armij odwodowej w swojej osobie. Dzieci przypominajcie sobie, iż jest moim zwyczajem nocować na polu bitwy.*—5) Inny medal spiżowy z portretem Generała Desaix i napisem *L. Ch. Ant. Desaix, urodzony w Ayat w Sierniu 1768. w okół: Bitwa pod Marengo 25. prairial r. 8.* Na drugiej stronie: *Generał Desaix śmiertelnie ranny: Idźcie powiedzieć pierwszemu Konsulowi, iż odnoszę z sobą żal, że nie dosyć uczynilem, ażeby żyć w Potomności.*—6) Medal spiżowy z portretem Klebera i napisem: *Kleber.* Po obejrzeniu wszystkich rzeczy w tej puszcze zamkniętych, włożono ją w drugą puszkę ołowianą i zapieczętowaną w oczach Konsulów i całej publiczności. Ob. Orelli podał pierwszemu Konsulowi sztukę szkła na pułca grubości, na wierzchu której wyrażone były imiona Klebera i Desaix wpośród obywatelskich wieńców. Na teyże sztuce przepisany był niżej wspomniany wyrok Konsulów pod d. 19 fructidora, a dalej: *Generał Bonaparte pierwszy Konsul; Cambaceres drugi Konsul; Lebrun trzeci Konsul; L. Bonaparte minister związkow wewnętrznych.* Wyryto na szkłe za pomocą kwasu nazwanego *acide, fluorique, nowego wynalazku we Francji na koncu wieku 18.*

Otrzymałszy zezwolenie pierwszego Konsula, ażeby ta sztuka szkła złożoną była pod węgielnym kamieniem, natychmiast umieszczono ją wraz z puszką, i zapieczętowaną wszystko przy Konsulach i całej publiczności.

List z Cajenny o którym w przeszłym Numerze była wzmianka, ogłoszony przez Mo-

nitara, wyraża: „Dowiedzieliśmy się o pomysłnościach pierwszego Konsula we *Włoszech*, i spodziewamy się, iż przed zimą ziedna nam pokoy lądowy. Pokoy na morzu może więcej dozna trudności; jest on celem życzeń każdego dobrego *Francuza*, lecz ze wszystkich miejsc do których się panowanie Rzpltey rozciąga, *Cajenna* nayspokojniey oczekiwać może tego szczęśliwego momentu. Winniśmy *Anglikom* i *Portugalczykom* obfitość przez częste na nich zyskiwane zdobycze. Mamy na naszych stanowiskach wiele okrętów *francuzkich* i neutralnych, które nam swoje ładunki za niską odprzedają cenę, ale które procz tego odbywają zylkowe podróże przez zamianę towarow iakie ztąd wywożą. Nawiększa spokojność i zgoda panują między tu-teyszemi Obywatelami, i wszyscy mają ufność i poszanowanie dla człowieka który rządzi Osadą. Obrachunek dawnych długow jest iuż prawie dokonczony. Obwoływano tu przez trąby, ażeby każdy mający dług iaki u Rze-czypospolitey, przybywał do Administracyi dla odebrania swojej należitości w gotowych pieniądzech. Przy zaczęciu roku 9go, Rząd ie-dney centymy dłużnym nie będzie.“

Seslyja Trybunatu d. 8 Października.— Mi-nister związkow wewnętrznych składa w Try-bunacie medal srebrny zrobiony po bitwie pod *Marengo*.— Nakazano złożyć w biblio-tece Narodowej.

Dwaj Obywatele oskarżają nowy wyrok Rządowy niszczący dekret Trybunału appel-lacynego *Sekwany* w interesie G. *Borel*, i li-kwidacyi generalnych poborców. Tłumaczą się w następującym sposobie: Gdy Trybunał roz-trząsa czyli wyrok 4go germinal ma być odesła-nym do Senatu konserwatorow iako uchybia-jący przeciwko konstytucyi, tym czasem Rząd wydał inny wyrok niemniej oney przeciwny. Ten wyrok niszcząc decyzją Trybunału ap-pellacynego, kładzie tego za przyczynę, iż Trybunały wynoszą się nad władzę admini-stracyiną; lecz w tym przypadku nie do Rządu lecz do Trybunału kassacyi należy odrzucenie takowey decyzyi. Z tego powodu petycyoni-ści oskarżają tak pierwszy iako i drugi wy-rok.— Ob. *Symeon* wyraża, iż spory między władzami Administracyinemi i sadowniczemi Rząd rozwiązywać powinien. Rząd a nie Try-bunał kassacyiny powinien wrocić Trybunały do swoich obrobów, jeżeli z nich występują; ponieważ Rząd jest sam sobie obrońcą, i by-łoby nierozsądkiem poddawać jego wyroki pod roztrząsanie Trybunału kassacyi. Bez o-

skarżenia tego wyroku, dziedzice generalnych poborców byliby przymuszeni zapłacić Gene-ralowi *Borel* z krzywdą wierzcycielow dawniey-szych lub lepsze mających prawo, a nade-wszystko z krzywdą Narodu. Kończy, iż wy-roki 4go germinal, i 9go vendemiaire, nie w sobie przeciwnego konstytucyi nie zawierają.— Ka-zano drukować.

Andrieux przeciwnie utrzymuje, iż każda czynność Rządowa, która wstrzymuje bieg Trybunałow jest przeciwną konstytucyi. Try-bunał obowiązany jest odesłać wyrok 4go germi-nal do Senatu konserwatorow.— Kazano dru-kować.

Po długich sporach przystąpiono do kresko-wania na propozycyą, czyli oskarżenie ma być odrzucone lub nie? Wotujący znajdowali się w liczbie 65. 45. było za odrzuceniem, lecz ponieważ całkowita wotujących liczba nie składała dwoch trzecich części członkow Try-bunatu, obrada ta podług konstytucyi jest nie-ważna, a zatem na następującym posiedzeniu nowe w tej mierze rozpoczną się spory.

z Hagi d. 18. Października

Dziś obchodzona tu była rocznica ustąpie-nia *Anglikow* z połnocney *Hollandyi*.

Przy brzegach naszych dało się znowu wi-dzieć kilka małych okrętow wojennych *An-gielskich*.

Pałasz dla G. *Brune* w roku przeszłym prze-znaczony, iuż został ukończonym. Niektóre części iego są z czystego złota, wartość iego szacowana jest do 15 tylicy zł: *Hollenderjskich*.

z Frankfortu d. 15. Października.

W głównej kwaterze G. *Augereau* urzędo-wnie ogłoszono, iż rozstana w rozmaitych pi-smach publicznych pogłoska o zamachu na ży-cie pierwszego Konsula zupełnie jest fałszywą.

Od granic *Austryackich* d. 18. Październ:

Zdaje się rzeczą pewną, iż Hrabia *de Cobenzl* przejeżdżając przez główną kwaterę armij Ge-nerała *Moreau*, z zlecenia Cesarza Jmci miał się umówić z tym wodzem względem dalsze-go przedłużenia rozejmu.

Po odbytey na dniu 3 t. m. wielkiey radzie gabinetowey Arcy-Xiąże *Karol*, który dotąd był tylko Feldmarszałkiem Rzeszy, mianowa-

ny został Feldmarszałkiem Cesarzkim i Generalissimus wszystkich armii Cesarzkich z władzą nieograniczoną. Rangą tą od czasów Xiążęcia Eugeniusza żaden wódz Austriacki nie był zaszczyconym, a przez nią Arcy-Xiąże zupełnie będzie niepodległym od nadwornej wojennej rady. Hr. Colloredo powoził Arcy-Xiążęciu nominacją tę do Pragi, wraz z kosztownym brylantowym do kapelusza piorem, i 50 tysięcy dukatami na kosztą ekwipażu.

Niektórzy uważają nominacją taką za dowód mogącej znów odnowić się wojny, i domyślają się, iż pociągnie za sobą wiele odmian w radzie wojennej i w armiach. Mówią iż Generałowie *Lauer* i *Bellegarde* będą odwołanymi, a Arcy-Xiąże *Jan* z przydanym sobie Generałem *Mack* dowodzić będzie armią we Włoszech.

Królowa Neapolitańska kupiła majątność *Enzendorf* w Austrii za 330,000. *Reńskich*.

Hrabia *Lehrbach* mianowany jest przez Cesarza ministrem interesów wewnętrznych.

Z pewnych okoliczności niektórzy miarkują, iż Xiąże *Esterhazy* pośłany będzie do Berlina.

z Brünn d. 22. Października.

Względem doniesionej w naszej gazecie rozprawy między wojskami Baszy *Belgradzkiego* i *Basmana Oglu* mamy już niezawodne doniesienie, że ta potyczka zakończyła się zupełnie ze stratą pierwszego; Basza *Belgradzki* utracił nie tylko dwa znaczne miejsca *Feteslam* i *Gladowa*, ale nadto poniósł wielką stratę w zabitych i jeńcach. Zostatnich kazał *Basman Oglu* 300 zupełnie obnażyć, i odesłał ich w takim stanie nazad Baszy *Belgradzkiemu*. Radość, która jeszcze niedawno z powodu odniesionego przy *Borecs* zwycięstwa panowała, zamieniła się teraz w smutną trwogę, ponieważ obawiają się, że *Basman Oglu* korzystając z swego szczęścia, wkrótce pod murami *Belgradu* stanie. Basza *Belgradzki* wszelkie przeto czyni przygoto-

wania, ażeby w podobnym przypadku nie znalazł się bez obrony; niedawno przybyło do *Belgradu* 1000 *Arnautów* w posiłku, lecz z tych tylko 200 przy sobie zostawił, a 800. odesłał do stojącego w polu jego korpusu.

Kommendant *Peterwardynu* F. M. L. *Genye* udał się dnia 8 z swym adjutantem, wielu officerami sztabu i tłumaczem Panem *Petryozi* do *Semlina*, a z tamtąd nazajutrz pojechał na rozmowę z Baszą ku *Belgradowi*. Ten wyjechał z wielką świtą aż na brzegi rzeki na przeciw niego i przyjął go z wielkimi honorami. Potym zamknął się z nim, z jego adjutantem i tłumaczem w izbie domu celnego, gdzie przeszło półtorej godziny z sobą rozmawiali. Po zakończonej rozmowie udał się Generał na powrót, i przy odjeździe był z *Tureckiej* strony kilku wystrzałami z armat pożegnany. Co było przedmiotem ich rozmowy nie jest w prawdzie dotąd wiadomo, lecz powszechnie domyślają się, że tyczyła się terazniejszych okoliczności wojennych z *Basmanem Oglu*.

z Konstantynopola d. 10. Września.

Lubo Porta nie ogłosiła o zdarzeniach w Egipcie zasłanych od czasu Generała *Klebera*, wiemy jednak z listów prywatnych o rozpoczęciu kroków wojennych, oraz że Francuzi wstępnym boiem z częścią swojej armii przeszli ślepy, pobili *Turków* i wdarli się aż w okolice *Gazy*, tak dalece, iż się lękamy nowego ich wtargnienia do *Syrii*. Zdaie się, iż wielu *Bejów Egipskich*, którzy z postępów W. Wezyra w czasie armistycjum, poznali, iż miał zamiar ogołocić ich z urzędów, i poddać tę Prowincję pod nierozdzielną władzę Wielkiego Sultana, teraz chwycili się strony *Francuzów* przeciwko *Ottomanom*, i przyłączyli się wraz z *Mammelukami* do armij *Francuzkiej*, która z drugiej strony powiększoną została przez dobrowolne zaciągi *Greków*, *Egiptjanów*, *Koptów*, *Zydów*, &c.

DODATEK

GAZETY KORRESPONDENTA

ZWARSZAWY DNIA 31. PAŹDZIERNIKA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża dnia 15. Października.

W pierwszych dniach drugiej Dekady miesiąca *Vendémiaire* dowiedziano się, iż nieśki *Demerville* mieszkający na ulicy *Moulins* pod Nrem 24. rozdawał pieniądze, i że wielu dobrze znanych zbrodniarzów do tego uczęszczało domu. Okazało się, iż właśnie dnia 17. (9.) iedenastu z nich miało się rzucić na pierwszego Konsula przy jego wyjściu z Opery. Policja dowiedziawszy się o tych osobach, przedkładała dostateczne okroźności szkodki. Dnia 18. (10.) dwaj z tych złoćńców rodem *Rzymanie*, z których jeden nazwiskiem *Ceracchi* zaigci zostali w korystarzach Opery, a jdwu mieli przy sobie kordelasy. *Demerville* i niektórzy z niego wspólników zostali aresztowanemi w nocy, innych szukają. *Demerville* i *Ceracchi* wytkliki wyznali. Są to powiększey części ci, którzy się przyzwyczaili do zbrodni przez zabójstwa Wrześniowe i Wersallkie. (Artykuł urzędowy.)

Członki Senatu Konserwatorów i Rady Stanu za powrotem pierwszego Konsula udali się dnia wczorajszego do niego dla oświadczenia mu swojego żalu z powodu rozmyślny zbrodni, której wykonaniu szczęściem zapobieżono. Dochodzenie tej sprawy będzie dla całej *Francji* okazania nowej przychylności dla Władzy Rządowej, a to okazywanie będzie zapewne dosyć mocne na zwiększenie trwogi w garstce tajemnych nieprzyjaciół Rządu. (Dziennik Paryżki.)

Różniwaia tu wiele niedoręczy nowin, mowi *Publicista*, których nie będziemy powtarzać. Inna jest rzecz z poglółką prawdziwą, czyli też zmyśloną, lecz która daie przynajmniej miarę zaufania ludu w światło pierwszego urzędnika. Zapewniają więc, i chcą temu wierzyc, iż pierwszy Konsul wspólnie z ministrem związkow zewnętrżnych zatrudnia się układaniem Traktatu generalney pacyfikacji. Z tego powodu zapewniają, iż miał powiedzieć: *Wkrótce nie będziemy mieli tylko wojnę, na piora.*

W departamencie niższay *Sekwany* blisko *Rouen* odkryto żyłę marmuru koloru blade-pomarańczowego w male liłki.

Liłt z wyspy *Sgo Tomassa* pod dniem 6 Sierpnia donosi o pogromieniu Generała *Rigaud* przez Generała *Toussaint-Louverture*, i przywróceniu spokoyności w osadzie *St Domingo*.

Na wakujące miejsce w Trybunacie po Ob: *Miot* radzcy Stanu, i na trzy w dziele prawodawczym, podana już jest liłta kandydatów, między któremi wymieniamy OOb: *Vaublanc* i *Esmenard*; a do ciała Prawodawczego, starszego *Lacretelle*, *Lombard de Longres* etc. W Ienacie znajdują się teraz cztery miejsca do zapełnienia, rachując w to dwa podług konfliktucyi na rok 9.

Na zborze Du-howieńtwa obrządku Katolickiego w *Bourges* w Departamencie *Cher*, który trwał od dnia 14 do 21 Września, roztrząsano same tylko materye względem religii. Ob: *Dufraisse* mianowany Biskupem Metropolitalnym na pierwszym zaraz posiedzeniu oświadczył, iż idzie tylko o poiednanie Kieży, i pogodzenie

przysiężenia wierności, z religią Katolicką. Ob: *Grajoira* Biskup w *Blois* miał wiele głosów w tymże samym duchu, i czynił sluby za pomysłność Rzeczypospolitey, religii Katolickiey, i powszechnego pokoju.

Pan *de Circé* bywszy Biskup *Auxois* mieszkający teraz w mieście *Pruskin Halberstadt*, dowiedziawszy się, iż wieś *Gy-Tedque* leżąca w dawney jego dyerecyi, została zniszczoną przez burzę dnia 9 Lipca, posłał iey mieszkającemu 480 frankow. Do tego daru przyłączył tkliwy liłt, prawdziwy dowód pasterskiej miłości, w którym ten szanowny Pałat donosi, iż liczącie źródła, z których się utrzymuje w oddaleniu od swojej ocyzyny, nie pozwoiliły mu posłać znaczniejszyey summy swoim dawnym przyjaciółom.

Za kilka dni pierwszy Konsul odprawi rewią z 5 do 6 tysięcy ludzi łamych grenadierow lub firzelcow.

Przypadek Senatora *Clement-de-Ris* został przecież objaśnionym i zakończonym. Złoćńcy którzy go z domu porwali, wożąc go długo po dalekich drogach, zawiezieli o milę od jego domu w miejsce gdzie był ściśle strzeżonym. Wiadomo jest, iż pisali do Obywatelki *Clement-de-Ris*, iż za wyliczeniem 50. tysięcy frankow powróci iey męża, lecz że utraci życie jeżeli tego małżonka uczyni w tej mierze najmniejszy krok do Rządu. Uwiadomiony o tym wlyłkim Minister Policyi, chcąc pogodzić bezpieczeniwo publiczne z bezpieczenstwem tej nieszczęśliwey familii, zręcznie tym obydwoom celom dogodził. Wyłiał na miejsca przezornych Agentow, ci zabrali tego, który miał śmiałość przyść do Obywatelki *Clement-de-Ris* dla odebrania 50. tysięcy frankow. Za jego pomocą dowiedzieli się o schronieniu Senatora, i po mocney z złoćńcami utarcze, Ob. *Clement-de-Ris* został znalezionym i swojej familii wroczonym.

W tych dniach pewna Dama na teatrze upuściła łańcuszek od zegarka; postrzegłay to inna Dama, upuszcza swoją chustkę, podnosi ją wraz z łańcuszkiem, i nic nie mówiąc przypatruie się dalszey scenie. Po skończonym spektaklu zabiera się wyjść z innemi, w tym jeden młodzieńiec który na to wlyłtko patrzył zniemacka, przybliża się z uszanowaniem do tych Dam, i mowi z uśmiechem do tej, która podniosła łańcuszek: Dosyć tego niewinnego żartu, odday W Pani łańcuszek, i wyprowadź tę Panią z troskliwości. — Natychmiast łańcuszek oddany. — Wdzięczność z iedney, gniew z drugiej strony, lecz gniew był uitaiony, a wdzięczność przyjemnie oświadczona.

Wydział rządowy w *Medyolanie*, przysłał pierwszemu Konsulowi niektóre srebrne pieniądze, które na dniu 1. *Vendémiaire* w *Medyolanie* wprowadzone w kurs zostały, a na których wybita jest allegorya słowna do bitwy pod *Marango*.

Senat Konserwatorów posłał 1800. frankow insytnowowi zatrudniającemu się rozdawaniem między ubogich zupy *Rumfordzkiey*.

Urna sławnego *Bertrand Duguesclin*, którego pamięć w *Puy* obchodzona, została złożona na dniu 1. *Ven*

demiore pod kamień węgielny kolumny departamentu *wyższej Loiry*.

Na ostatniej audyencji korpusu dyplomatycznego, *Bonaparte* okazał zadziwienie Obywatelowi *Boccardi* miśnowanemu ministrem interesów zagranicznych w *Genui*, iż od dawnego czasu do odczynu swojej nie wyjechał. „Jeżeli (rzekł) nie postaracie się o prędkie zniszczenie rozruchów domowych, naowczas obędzie się z *Genuą* iak z krajem zawoiowanym.” Nazajutrz zaraz Obywatel *Boccardi* wyjechał z *Paryża*.

General *Moreau* jest tu także spodziewany.

Kancelarya tutejszego generalnego Konsulatu *Amerykańskiego* komunikowała teraz sprawującemu interesu *Amerykańskie*, wypis 4go artykułu zawartej między *Francją* i Stanami Zjednoczonymi konwencji. Jeden tylko ten artykuł został ogłoszony przed ulkuteczoną ratyfikacją konwencji. Sądzić należy, iż Rząd udzieli go kommissji do uznania ważności zdobyczów wyznaczony, dla łtosowania się do niego w interellach *Amerykańskich*.

z *Berny* dnia 14 Października.

Obywatel *Glaire* dniem przed swoim wyjazdem pisał do Prezydenta Ciała Prawodawczego list, w którym donosi mu o poleconym sobie od rządu zleceniu, które przyjął sobie za obowiązek; i że ponieważ to poselstwo nie zgadza się z urzędem członka Rady wykonawczej, prosi Prezydenta, ażeby o jego dymissji doniósł Ciału Prawodawczemu.

Ten posłówek Ob. *Glaire* był dla wielu powodem nieukontentowania. Niektórzy są obrażeni, iż tak ważne zlecenia powierzone są jednemu Obywatelowi, który pokazał tyle łzczegulney przychylności dla swego kantonu *Lematyskiego*, i który daleki zawsze od systemu jednolności i nierozdzielności, kłaniał się zawsze do federalizmu etc. Trzymający stronę Obywatela *Glaire*, twierdzą, iż jego delikatność niepozwalala mu postąpić w innym sposobie.

Dnia 12 Rada wykonawcza podała Radzie prawodawczej poselstwo, które zaczyna się od słów następujących: „W momencie gdy wojujące mocarstwa zdają się chcieć rozpocząć negocjacje do pokoju, Rada wykonawcza wzięła sobie za obowiązek zwrócić swoją uwagę na związki zewnętrzne, od których poczęści zależy układ naszych związków wewnętrznych. Z tego powodu osądziła za rzecz przyzwoitą Obywatelowi *Glaire* jednemu z swoich członków powierzyć ważne zagraniczne poselstwo. — Rada dodała, iż zostawia ciału Prawodawczemu do rozstrzygnięcia czyli to Poselstwo jest przeciwne dostojenstwu członka Rady wykonawczej. — Ciało Prawodawcze w swoim Poselstwie do Rady wykonawczej oświadczyło, iż zupełnie ten posłówek potwierdza. Procz tego postanowiono nie przyjąć dymissji Ob. *Glaire*, i że mu o tym doniesiono będzie przez list ułożony w podchlebnym wyrazach.

z *Medyolanu* dnia 9. Października.

Dwaj posłańcy Papieżcy wysłani dla ułożenia się z Kardynałem *Martiniand* Biskupem *Vercelskim* i z agentami pierwszego Konsula *Bonaparte* względem sposobów pojednania Duchowieństwa *Francuzkiego* rozmaitych *Par-*

tyów, przybyli przed kilku dniami do *Floreny*, i co moment spodziewani są w *Vercell*.

Donoszą z *Genui* pod dniem 4 t. m. Dnia wczorajszego przybył tu kurjer *Hiszpański*, który został złupionym przez *Barbetów* w okolicach *Nizy*. Dowiadujemy się z ostatnich listów z *Madrytu*, iż konferencye odbywają się ciągle między Generałem *Berthier* i Ministrem *Portugalskim* *Suza*, lecz nie spodziewają się tam pomyślnego dla pokoju skutku, z przyczyny wielkiego wpływu Ministrów *Angielskich* do Dworu *Portugalskiego*. Dwór *Madrycki* zaczyna być mocno przeciw niemu zawziętym. Niedawno korsarz jeden *Hiszpański* zabrawszy statek *Angielski* wartości 150. tysięcy piastrow, przyprowadził go do *Lizbony*; Admiralicja *Portugalska* uznała go za nieważną zdobycz pod pozorem, iż korsarz miał tylko 25. ludzi ekwipażu, a papiery jego wzmiankowały o 25. Ta i inne okoliczności mocno rozjątrzyły Dwór *Madrycki*, który z wielkim pośpiechem nakazuje czynić przygotowania wojenne przeciwko *Portugalij*.

z *Rzymu* dnia 22. Września.

Na dniu 7 i 8. *Anglicy* w liczbie 5 tysięcy ludzi, zajęli wszystkie fortyfikacje *Malty*. Z niemi weszło także 500 *Neapolitańczyków* Jeszcze na kilka tygodni przed poddaniem się *Walety* tak wielki niedostatek żywności czuć się tamże dawał, iż codziennie ludzie na publicznych ulicach padali z głodu wycieńczenia.

Do historii *Malty* należy wiadomość następująca. Na d. 8 Września 1565. roku, Sultan *Soliman II.* odpaśniętego obleżenia tej wyspy, które przywiodło ją już do punktu kapitulowania oddać mu. Wspomniany *Soliman* połączwszy z siłami swoimi siły wszystkich żołnierzy morskich, powierzył komendę nad oblężeniem sławnemu *Dragut*. Oblężenie to rozpoczęło się dnia 18 Maja tegoż samego roku, za rządów W. Mistrza *Jana de la Valette*. W przeciągu 4 miesięcy *Turcy* puszczili do fortecy 78 tysięcy bomb, i utracili procz 8 tysięcy marynarzów, 15 tysięcy wojska. Już 3 zamki zostały zburzone, a sama twierdza trzymała się jeszcze tylko przez siłność W. Mistrza, gdy *Dragut* trafiony kamieniem z murów, zabity został. *Turcy* przymuszani byli porzucić oblężenie, tym bardziej iż z znacznymi polikami przypłynął do *Malty* Vice-Król *Neapolitański* Dom *Garzia di Toledo*. Gdy w czasie twierdza naprawiona i wzmocniona została, zakon *Maltański* przez wdzięczność dla walecznego Mistrza swojego, nadał jej imię *Walety*.

z *Bruxelli* dnia 14. Października.

W *Bruxelli* i w innych znaczniejszych Miastach dziegięciu przyłączonych z dawnego *Belgium* Departamentów, zakładają Kommissaryaty dla Legionu *frankow Pułkowych*. W tymże kraju czynią się pomysły zaciągu do marynarki wojennej. Ekwipaże 3ch wielkich fregat *Francuzkich*, które się teraz znajdują w porcie *Flessyngi*, będą prawie całkiem z młodych *Belgów* złożone.

Dnia 16. — W tych dniach przechodziło tu jeszcze kilka batalionów idących do *Dijon*. Dowiadujemy się z *Lille*, iż prawie całkowite korpus Generała *Murat* posłępuje ku bywшему *Burgundji*.

Ostatniej nocy przejeżdżał tedy kurjer *Pruski* z depeszami do Ministra swego Dworu w *Paryżu*. Nie zdaje się ażeby *Anglia* miała już przyjąć propozycyę *Francyji* względem rozeymu na morzu,

Czynią się tu przygotowania na przyjęcie generalnego Kommissaryatu kawalerji, oraz dla znacznego garnizonu który tu wkrótce ma przybyć.

Pomimo niepomysłanej pory roku, *Anglicy* nie zupełnie jeszcze opuścili brzegi *Flandryi* i *Zelandtyi*.

z Strazburga dnia 17. Października.

General kommanderujący *Moreau* wyjechał dnia wczorajszego z rana do *Paryża*.

Jeden z Adjutantów Generala *Clarke* oczekuje na pełnomocnego ministra Cesarzkiego dla towarzyszenia mu do *Lunewillu*. Przybycie tego negocjatora ogłoszone będzie armatnym wystrzałem.

Teraz zda się być rzeczą pewną, iż pierwszy Konsul pojedzie do *Metzu*, gdzie zabawi się przez cały ciąg kongresu.

Do *Dijon* przybyły już dwie Pulbrygady z korpusu, który obozował w okolicach *Amiens*.

z Bayreuth dnia 17 Października.

Pisma publiczne zawierają w sobie następującą wiadomość z *Augsburga* pod dniem 13 t. m.

W Piątek w nocy (dnia 10) przybiegł kuryer do Generala *Deffolles*, poczym tenże General nazajutrz rana powoził deposesz Generalowi *Moreau* do *Monachium*. Dnia 11 rana obaj Generalowie *Moreau* i *Deffolles* powrocili nazad do *Augsburga*, poczym wszyscy Generalowie przez rozestanych 30 ordynansów zwolani zostali. — *Moreau* zdawał się być bardzo smutnym, i zakazał grać muzyce przy stole. Rozeszła się potym plotka, iż w *Paryżu* zamach na życie pierwszego Konsula był wymierzony, lecz szczęściem przed wykonaniem onego odkrytym został. Oczekujemy z nieiąką bojaźnią na szczegóły tego okropnego zdarzenia, tym bardziey, iż wszystkich dobrze-myślących obchodzi los tego naczynniejszego i dobru rodzaju ludzkiego naywięcey poświęcającego się męża, który jest razem najpewniejszą podporą pokoju.

z Rzeszy dnia 17. Października.

Podług listów z *Augsburga* nadzieie pokoju tak są niepewne, iż główna kwatery *Francuzka* nie w tył ale owszem naprzód posunąć się ma. Kontrybucyjni ciągle jeszcze z *Francyi* nadciągają.

Zburzenie fortyfikacyow *Ulm* jest wstrzymane, i owszem armatami wszędzie są osadzone. Około *Ulm* samo tylko spustoszenie widzieć się daie, wszystkie drzewa, a nawet piguła allea pod *Schlesstadt* została wycięta.

Odtąd iak General *Kray* złożył kommandę, sztab główny Cesarzki zupełnie się zmienił. Kommandanci także *Ulm* i *Ingolstadu* GG. *Petrasch* i *Neu* są ze służby oddaleni.

Na wypłacenie kontrybucyi Xiążę *Wintomberski* za zgodzeniem wielkiego wydziału stanów, nałożył powszechny podatek na majątki, któremu wszyscy mieszkańcy, i duchowieństwo podlegać mają.

General *Angereau* żyje z wielką okazalnością. Między innemi ma on mundur, brulantami i perłami ozdobiony, wartości 60 tysięcy liwrow. Wszystkie jednak osobiste potrzeby płaci z własney kieszeni.

Od brzegow Menu dnia 17. Października.

Dnia 14 Września zawarta została w *Aszaffenburgu* konwencya między Generalem kommanderującym *Angereau* umorowanym przez Rząd *Francuzki* do traktowania z stanami Rzeszy *Niemieckiej* z jednej strony, a Xięciem dziebięcznym Karolem *Isemburg* z drugiej. Umowa ta z ośmiu artykułow złożona, wyraża w treści: Pokoy, przyjaźń i dobre porozumienie między Rzeczpospolitą *Francuzką*, oraz Xięciem i Hrabiami *Isemburg*. Kraie *Isemburg* i wszystkie jego przyległości, będą traktowane iako kraie sprzymierzone z Rzeczpospolitą *Francuzką*, a zatem wyjęte od wszelkich rekwizywow, kontrybucyow, i ciężarow wojennych. W przypadku gdyby obrotowy wojenne wymagały przechodu lub kwatery dla woyska, na ten czas Generalowie kommanderujący woyskami Rzeczypospolitey *Francuzkiej* i iey sprzymierzeńcow nie będą wymagać żadnych opłat niezrobiwszy wprzód układów z regencyą królową, która nie każe ich wydawać iak tylko sposobem pożyczki zachowując sobie prawo do zwrotu. Z swojej strony Xiążę i Hrabowie *Isemburg* obowiązują się w trzech terminach każdy o 30 dniach, zapłacić sumę stu tysięcy liwrow, z której w trzeciej części wytrąconym zostanie to, co było zapłacono do kassow woyskowych w kampanij roku 6.

Ta konwencya była ratyfikowana 1 Października w *Paryżu* przez pierwszego Konsula. W łosownym do tego wyroku, znajduje się iż kraie i posiadłości Xięcia i Hrabow *Isemburg* będą doznawać dobrodziejstwa neutralności.

z Ulmu dnia 10 Października.

Na dniu 7 przybył tu General *Walter*. Generalowie *Deffolles* i *Eble* znajdują się tu także od dni kilku. Ostatni oglądał tuteysze fortyfikacye.

Na dniu 10 ogłoszono tu rozkaz przy odgłosie bębnow, aby po godzinie 8 w wieczor żołnierzom *Francuzkim* żadnego trunku nie przedawano.

Kupiec *Bücher* pod *Bieberich* w kraju *Nassau* robi rozmaite materye wełniane tak tęgie, iż przez 8 dni na deszczu wytlawione, woda przez nie nie przebiegnie.

z Darmstadt dnia 14 Października.

Do *Lunewillu* przeznaczony jest poseł *Hessen-Darmstadt* w *Paryżu* P. *Pappenheim*.

Dziś przybył tu sławny General *Andreossi*, i został od Landgrafa naszego na obiad zaproszony.

Kommandanci w *Koblentz* i *Moguncyi* Generalowie *Laroche*, *Leval*, i wielu innych, odeszli ze służby z pensją. Kommandę w departamentach *Rhein*skich otrzymał G. *Desenfans*.

z Konstantynopola dnia 21. Września.

Wiadomość o popłynieniu do *Egiptu* okrętów *Augielskich* od 9 okrętow liniowych z woyskiem do wyładowania, i że tę przy *Kandyi* widziano, zupełnie się nie potwierdziła.

Wiele woyska ściąga tu z *Azyi* i ma być do *Egiptu* przewiezionym. Mowią, iż do 15 tysięcy ludzi zebranych będzie.

Wiemy teraz z pewnością, iż kapitan okrętowy *Turcki* *Inghie Bey*, który w czasie rozbitcia się swego pod *Abukir* okręt na powietrze wysadził, wraz z uratowanym ekwipem swoim, znajduje się w niewoli *Francuzkiej*.

Admirał *Ufjakow* z eskadry swoją od 13 okrętow wojennych stoi teraz na kotwicach pod *Seraiem*.

Na czarnym morzu burza skołatała bardzo wiele okrętow, między innemi zatonał wielki jeden okręt przewozowy *Rossyjski*, który wioził żywność dla floty admirała *Ufjakow*.

Trzęsienie ziemi, które się tu czuć dało, na 3 tygodnie wprzód pokazało się na brzegach *Azyatyckich*, i wiele łokody przyniosło miaśtu *Congha* starożytnemu *Ico-nun*.

Deklaracya podnosząca kurs wexll i innych dokumentow Schultzowskich, niemniej wyszczególniająca warunki co do nabycia Dobr Ziemijskich i Miejskich Maszyny Po-Schultzowskiej.

Kommissiyya wspólna przez Nayaśnieszsze dwa Dwory Cesarzkie i Krolewko-Pruki do upadłych fšezi Bankow, to ieli: UU: Piotra Teppera, Karola Schitza, Fryderyka Calbita, Prota Potockiego, Macieja Łyszkiewicza, i Dawida Heyzlera wyznaczona —

Przedstawione fwey Kommissiyyi przez reprezentantow wierzycieli masy Schultzowskiej prośby, znajdując być dogodnym do zrealizowania funduszow teyże masy środkiem, i tak zbliżając oczekiwanie wierzycieli zaspokoienie, przychylić się do nich postanowiła; i dla tego zapatrzwszy się na billans stanu *activi i passivi* teyże masy, bacząc przystym, że tentowane kilkokrotnie licytacye Dobr Ziemijskich i Miejskich teyże masy własnych, pożądanego nie odebrały skutku, deklarując,

1mo. Lubo na dniu 28 miesiąca Maja roku bieżącego przyjmowanie od debitorow masy Schultzowskiej wexll, i innego nazwiska dokumentow Schultzowskich, dekretemi sądu fwey Kommissiyyi przyznanych, w długach teyże masy winnych w procencie 10 za fto postanowiła; rozpatrzwszy się a toli w Bilansie teyże masy, kurs wexllow i dokumentow Schultzowskich, w miarę stanu masy tey oddać zwiększonym być sądzi, i że takowe wexle i dokumenta w procencie dwanaście za fto w długach masy Schultzowskiej winnych od Debitorow przyjmowane będą oznaczać.

2do. Dobra ziemijskie Masy Schultzowskiej własne, na sprzedaż wyławione, to ieli: *Altociny, Łomienki*, iako też dobra *Czyściełeczne z Wola*, z przyległościami, każdy nabydź może tym sposobem: Iż kupić chcący takowe Dobra, naprzęd gotowiznę na opłocenie sumy hipotekę na tychże Dobrach mających, do kasy Kommissiyyi w Warszawie złożyć, lub tego rodzaju summy, za zniefieniem się z Właścicielami onych przezymie, i zezwolenie Właścicieli w Kommissiyyi swey okazać, resztę zaś szacunku dobr tych podług taxy wynikającego, złotem lub monetą srebrną grubą, albo wexlami czyli innego nazwiska Dokumentami Schultzowskimi przez Sąd swey Kommissiyyi przyznaniami opłacić może, z tym warunkiem: iż jeżeli szacunek takowy gotowizną opłacić będzie chciał, tedy resztę taxy wyżej wyrażonych dobr czwarta część odtrącona będzie; jeżeli zaś w wexlach lub innych dokumentow Schultzowskich szacunek ten ofiarować będzie, tedy resztująca taxa bez potrącenia z niego całkowicie zachowana zostanie, lecz te wexle czyli inne dokumenta Schultzowskie w piętnastu za fto przycięte będą.

3tio. Dobra Miejskie masy Schultzowskiej na sprzedaż wyławione (wyjąwszy magazyn na Szolcu, i domy przy ulicy Krolewka zwanej fłojące, które z powodu hipotekowanych sumy blisko tyle, ile szacunek wynoszących gotowizną pretendent kupna opłacić powinien) każdy także nabydź może tym sposobem: Iż kupujący naprzęd summy hipotekowane, do tychże dobr przywiązane w gotowiznie zapłacić, lub takowe za zniefieniem się z Właścicielami przejąć będzie obowiązany, i zezwolenie Właściciela w Kommissiyyi złożyć ma, resztę zaś szacunku z taxy dobr wynikającego, pieniędźmi, iak w §. 2. wyrażono, lub wexlami, albo innego nazwiska dokumentami Schultzowskimi, dekretemi sądu Kommissiyyi fwey przyznaniem, płacić będzie mógł, z tym warunkiem, iż jeżeli kupujący gotowizną pieniędźmi resztę szacunku płacić będzie, tedy taxa dobr Miejskich do połowy zniżona zostanie, jeżeli zaś wexlami lub innymi dokumentami Schultzowskimi, tedy taxa nietykalna będzie, lecz wexle i dokumenta Schultzowskie w procencie dwadzieścia pięć za fto przycięte być zapewnia.

4to. Ktokolwiek więc nabycia dobr Schultzowskiej masy własnych, sposobem powyżej przepisany, życzyć sobie będzie, ma się zgłosić na pismo do swey Kommissiyyi, i fłofownie do przepisow niniejszych uczynić oświadczenie, które Kommissiyya ile z niej uławiamy zgodne, przyjąć deklarując, i potrzebne w tej mierze dyspozycye wydać zaręcza.

5to. Zastrzega Kommissiyya, iż w kupnie dobr tych tak Ziemijskich, iako i Miejskich, kupujący też dobra, i gotowy pieniędź za szacunek onych ofiarujący, nad podobnie równo też dobra kupić chcącego, i za szacunek ich wexle lub dokumenta Schultzowskie dać przagnącego, pierwzeństwo mieć będzie.

6to. Chcąc sprzedaż oddzielną szczególniej domow na Tłumackim uławić, a wierzycieli uprzywilejowanych w ich Prawach zachować, oświadcza Kommissiyya, iż jeżeli dla niemożności przedania ogółem dobr Miejskich oddzielną sprzedaż

onych nastąpi, w ten czas kupujący proporecyonalną (do ogółu taxy) część summy hipotekowanej spłaci, lub przezymie, a resztę jeżeli tenże kupujący w gotowiznie złoży, to kredytorowi hipotekowanemu wydana będzie, jeżeli zaś w wexlach lub dokumentach Schultzowskich złoży, w ten czas z innych funduszow teyże masy Kommissiyya tenże kredytorowi zapłacić nakaze.

Która to Deklaracya, chcąc aby każdego doszła wiadomości, takową nietylko do sądow fzałachcekich Galicyjskich, rządow gubernialnych Rollyjskich, Regencyi Krolewko-Prukskich, celem publikacyi rozęłać, ale nawet w Gazetach umieścić Kancellaryi swey poleca. — Działo się w Warszawie na felly Kommissiyyi dnia 25. Października roku 1800.

R A C Z Y N S K I Prezes.

(L. S.) W. Lalewicz S. K. B. Regent mpr.

Niżej wyrażony Wincenty Słotwiński Kom: Cyrk: Jozef: Dekretem Kom: wspólney do upadłych fšezi Bankow wyznaczony, między Wierzycielami do masy kredalney Urodz: Jana Dawida Heyzlera ubiegającymi się, i Administracyą teyże masy, oraz kredytorami Tarłowskiemi z iedney, a Urodz: Jozefem Fiedorowiczem Dobr Wieniawy przy Lublinie sytuowanych bywyszym Administratorem z drugiey fłrony dd. w Warszawie dnia 19 Września r. b. wypadłym, do wyfłuchania kalkulacyi tak Urodz: Fiedorowicza bywzego, iako też Urodz: Heyzlera terażniejszego Dobr tychże Administratora delegowany. Na żądanie tegoż Urodz: Fiedorowicza bywzego Administratora obwiefłcza wzyfłkieli wierzycielow Tarłowskich tak w Dekrecie wyżej wspomnionym wyrażonych, iako też i w nim niepfłanych na Dobrach Wieniawy kollokowanych, aby na terminie Kondescenfiy w tym celu odroczoney, i na dniu 10 Novembra r. b. przypadającej dla attentowania zdać się mianey kalkulacyi przez Administratorem Wieniawy, ciż Wierzyciele Tarłowskie fami ofobście, lub przez Plenipotentow swoich fłofownie do przepifu Dekretu wyżej wyrażonego fławili się. — Dan w Lublinie dnia 15 Octobris 1800 roku.

Vincentius Słotwiński Causarum Judicialis.

A V E R R I S E M E N T.

Es soll in Pustelnik ein Zoll haus erbauet werden. Wer sich dazu verstehen will, diesen Bau für den mindesten Preis zu übernehmen, kann sich in dem dazu auf den 1ten December dieses Jahres angesetzten Licitations Termin vor dem Kanzlei-Direktor im Secretariats-Bureau, gehörig melden und sein Gebot ad protocollum geben. — Warschau den 18ten October 1800.

Königl: Süd Preussische Provinzial Zoll und Consumptions Steuer Direction.

Anna Okonitowa doznając niegdys falkawych Publiczności względow, ma honor donieść, że przeniosła swoje mieszkanie na Zakroczymską ulicę do domu pod Nrem 1846. blisko zdroju, i tam dawaniam *Przycielskiej* Kawy nadal zatrudniać się będzie. Falkawa Publiczność raczy sobie przypomnieć, iż to ieli ta sama Okonitowa, której usługi były niegdys dobrze przyiete; dziś gdy ia z równą gorliwością poświęca, śmie sobie tuszyć, iż w podobnym swoim wieku nie zostanie zapomnianą od tych, którzy ia w szczęśliwszey odwiedziłi dobie. Przykład iednych pociągna za sobą drugih, a tak Warszawa będzie ieszcze wiedziała, że Okonitowa żyie.

Une personne qui a vecu quelques années à Ratisbonne où elle fréquentoit les principaux membres dela diète, dont elle a suivi toutes les opérations diplomatiques, se propose de donner des leçons de droit politique, épurées des erreurs répandues dans les ouvrages même les plus récents. Les vérités fondamentales qui y sont traitées, les principes certains et invariables qui y sont exposés serviront à nous faire porter un jugement sain sur l'histoire, sur les opérations politiques, sur le droit des gens etc. — On exposera et développera en même tems aux personnes qui suivront ce cours, les règles de la langue française, dela prononciation, etc. — Mr Hauk, maître de pension au palais Sapieha à Varsovie, a l'honneur de prévenir le public, que ce cours se fera chez lui. Le prix ne sera point augmenté pour ses élèves qui le suivront; mais les personnes qui ne prendront que ces leçons, payeront à celle de qui elles les recevront, vingt cinq ducats, pour le cours d'un an qui commencera le 10. Novembre prochain.